

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 27 marie 2025
cauza nr. 143/24

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat, în ședință de audieri publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarului: AAAAA

reclamațiilor: Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

- 1.1 Pretinsa discriminare directă pe criteriul de loc de trai în acces la prestații de asistență socială.

II. Admisibilitatea obiectului

- 2.1 Plângerea corespunde cerințelor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și nu ridică excepțiile de restituire prevăzute în art. 14 alin. (1) sau inadmisibilitate prevăzute în art. 14¹ alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

- 3.1 Petiționarul este cetățean al Republicii Moldova, originar din localitățile din stânga Nistrului. La data de 17.11.2023 acestuia i-a fost determinat gradul de dizabilitate sever din copilărie de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă din Republica Moldova (structura teritorială Anenii Noi), potrivit pct. 18 din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 357/2018 cu privire la determinarea dizabilității, fiindu-i eliberat certificatul nr. CI2347553.
- 3.2 Ulterior, la data de 20.11.2023, petiționarul a înregistrat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi (în continuare – CTAS Anenii Noi) cererile nr. 2023/16/1/47151 de stabilire a alocației de dizabilitate și nr. 2023/16/1/47152 de stabilire a alocației pentru îngrijirea, însoțirea și supravegherea a unei persoane cu dizabilități severe din copilărie. În deciziile de refuz în stabilirea alocației de dizabilitate emise de CTAS Anenii Noi este indicat că petiționarul nu s-a adresat la organul de asigurări sociale de la locul de trai. Cu referire la acest fapt, petiționarul notează că în răspunsul nr. S-2093/23 din 17.11.2023, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a indicat că stabilirea pensiilor persoanelor din mun. Varnița, Bender, Tiraspol, cetățeni ai Republicii Moldova se realizează de către CTAS Anenii Noi.
- 3.3 În răspunsurile la solicitările ulterioare ale petiționarului privind precizarea organului de asigurări sociale la care urmează să se adreseze în vederea depunerii cererilor de stabilire a alocațiilor, CNAS nu a indicat casa teritorială de asigurări sociale responsabilă de stabilirea alocațiilor vizate. Prin urmare, făcând referire la răspunsurile primite, petiționarul susține că a fost discriminat, deoarece CNAS refuză să îi stabilească alocația de dizabilitate

și alocația pentru îngrijirea, însoțirea și supravegherea a unei persoane cu dizabilități severe din copilărie.

- 3.4 În răspunsul CNAS nr. Ș-1398/24 din 01.03.2024 adresat petiționarului, acestuia i-a fost comunicat că în vederea stabilirii pensiei sau alocației, acesta ar urma să se adreseze la Fondul unic de asigurări sociale din or. Tiraspol.

Sușinerile reclamatei Casa Națională de Asigurări Sociale

- 3.5 Cu privire la alegațiile petiționarului, CNAS a notat că în conformitate cu art. 31 alin. (1) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, pensia se acordă la cererea persoanei care a obținut dreptul la pensie, a tutorelui (curatorului) acesteia sau a reprezentantului desemnat prin procură ori prin împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice. Cererea de pensionare și actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu. Totodată, CNAS susține că în cazul în care, persoana nu întrunește dreptul la pensie de asigurări sociale și nu se află la întreținere deplină a statului, i se acordă potrivit Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, o alocație socială de stat. În acest sens, potrivit art. 6 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, cererea pentru acordarea alocației se depune, personal sau prin intermediul reprezentantului desemnat prin procură sau împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, la organul de asigurări sociale de la locul de trai. Reieșind din cele expuse, CNAS indică asupra faptului că petiționarul nu s-a adresat la organul de asigurări sociale în raza căruia își are domiciliul.

- 3.6 De asemenea, la solicitarea Consiliului privind prezentarea datelor privind numărul persoanelor cărora li s-a stabilit, pe parcursul anilor 2023-2024 de către Secția Dubăsari/CTAS Criuleni alocația de dizabilitate și alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere a unei persoane cu dizabilități severe din copilărie, CNAS a notat că pe parcursul anului 2023, în cadrul Secției Dubăsari/CTAS Criuleni, s-a stabilit alocația de dizabilitate pentru un număr de 299 persoane, iar în anul 2024 numărul beneficiarilor de alocația respectivă constituie 167 persoane. Totodată, pe parcursul anului 2023, în cadrul Secției Dubăsari/CTAS Criuleni au beneficiat de alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere a unei persoane cu dizabilități severe din copilărie, 3 persoane, iar în anul 2024 – nu s-au stabilit.

Explicațiile Ministerului Muncii și Protecției Sociale

- 3.7 Cu privire la alegațiile petiționarului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (în continuare – MMPS) susține că potrivit art. 20 alin. (1¹) al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate severă, cauzată de o afecțiune generală, beneficiază de o pensie de dizabilitate în raport cu stagiul de cotizare efectiv realizat, dar a cărui durată este de cel puțin 2 ani. Totodată, în cazul în care, persoana nu întrunește condițiile de obținere a dreptului la pensie, și nu se află la întreținere deplină a statului, i se acordă potrivit Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, o alocație socială de stat. În acest sens, potrivit art. 6 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, cererea pentru acordarea alocației se depune, personal sau prin intermediul reprezentantului desemnat prin procură sau împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, la organul de asigurări sociale de la locul de trai. Totodată, MMPS a notat că sfera de acțiune a Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, se extinde asupra persoanelor cu dizabilități cetățeni ai Republicii Moldova sau cetățeni străini având domiciliul legal în Republica Moldova.
- 3.8 Reieșind din cele expuse, MMPS indică asupra faptului că petiționarul urmează să depună cererea pentru acordarea alocațiilor vizate în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat, la casa teritorială de asigurări sociale de la locul de trai.

IV. Drept relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova, art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică,

limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială; **art. 51 alin. (1)** Persoanele cu dizabilități beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

- 4.2 **Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, art. 2 alin. (2)** Statele părți la prezentul Pact se angajează să garanteze că drepturile enunțate în el vor fi exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau orice altă împrejurare.
- 4.3 **Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), art. 14** Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.
- 4.4 **Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, art. 1** Scopul prezentei Convenții este de a promova, proteja și asigura exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități și de a promova respectul pentru demnitatea lor intrinsecă; **art. 4 alin. (1)** Statele Părți se angajează să asigure și să promoveze exercitarea deplină a drepturilor și libertăților fundamentale pentru toate persoanele cu dizabilități fără nici un fel de discriminare pe criteriu de dizabilitate. În acest scop, Statele Părți se angajează: **lit. (a)** Să adopte toate măsurile legislative, administrative și de altă natură pentru implementarea drepturilor recunoscute în această Convenție; **lit. (b)** Să întreprindă toate măsurile corespunzătoare, inclusiv cele legislative, pentru a modifica sau aboli legile, regulile, obiceiurile și practicile existente, care constituie discriminare a persoanelor cu dizabilități; **lit. (c)** Să țină cont de protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități la elaborarea politicilor și programelor; **art. 28 alin. (2)** Statele Părți recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități la protecție socială și posibilitatea de a se bucura de acest drept fără discriminare pe criterii de dizabilitate și vor lua măsurile adecvate pentru a proteja și promova respectarea acestui drept, inclusiv măsuri pentru: **lit. (e)** A asigura accesul egal al persoanelor cu dizabilități la programele de pensionare și la beneficiile aferente.
- 4.5 **Comentariul General al Comitetului pentru drepturile persoanelor cu dizabilități nr. 5 (2017) cu privire la dreptul la viață independentă, pct. 97.** Comitetul constată că statele părți se pot confrunta cu provocări la nivel național atunci când pun în aplicare dreptul de a trăi independent și de a fi inclus în comunitate. În acest context, în conformitate cu conținutul și obligațiile normative prezentate mai sus, statele părți trebuie să întreprindă următoarele măsuri pentru a asigura punerea în aplicare deplină a articolului 19 din Convenție: (c) Să se asigure că programele de protecție socială răspund nevoilor speciale ale persoanelor cu dizabilități în egală măsură cu celelalte persoane.
- 4.6 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art. 2** În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații: *discriminare* – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; *discriminare directă* – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecții domeniului discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 6** Orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau

inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației; **art. 8 alin. (1)** Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul la următoarele servicii și privind furnizarea acestora: **lit. c)** serviciile de protecție socială; **art. 12 alin. (1) lit. i)** Consiliul are ca atribuție examinarea plângerilor privind discriminarea; **art. 15 alin. (4)** În urma examinării plângerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului poate include prescripții și/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor.

4.7 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare.

4.8 **Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, art. 2 alin. (1)** Dreptul la pensie îl are persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege; **art. 18** Dizabilitatea și capacitatea de muncă, cauzele, gradul și timpul survenirii acestora se constată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale teritoriale în baza Instrucțiunii privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobate de Guvern; **art. 20 alin. (1')** Asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate severă, cauzată de o afecțiune generală, beneficiază de o pensie de dizabilitate în raport cu stagiul de cotizare efectiv realizat, dar a cărui durată este de cel puțin 2 ani; **art. 31 alin. (2)** Cererea de pensionare și actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu. Cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetățeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu excepția persoanelor menționate la alin. (2¹) din prezentul articol și în cazul stabilirii pensiilor prevăzute la art. 9 lit. c)–e) din prezenta lege. Pensia se stabilește în baza datelor din contul personal al asiguratului, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

4.9 **Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, art. 1** În sensul prezentei legi, sunt utilizate următoarele noțiuni principale: *alocație socială de stat, denumită în continuare alocație*, - sumă de bani achitată lunar sau o singură dată din bugetul de stat persoanelor care nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea dreptului la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat; *persoane cu dizabilități severe, accentuate și medii* – persoane cu dizabilități care nu au acumulat stagiul de cotizare necesar pentru stabilirea pensiei de dizabilitate; **art. 2 alin. (1)** De dreptul la alocație beneficiază categoriile de persoane specificate la art. 3 lit. a)–e), care nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea dreptului la pensie de asigurări sociale de stat, din rândul cetățenilor Republicii Moldova, precum și al cetățenilor străini cu domiciliul legal pe teritoriul Republicii Moldova, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare, **alin. (2)** În cazul în care persoana îndeplinește condițiile pentru obținerea mai multor tipuri de alocații, stabilite prin prezenta lege, cu excepția alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, acestea i se stabilește o singură alocație; **art. 3** De alocații beneficiază următoarele categorii de persoane: **lit. a)** persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii; **lit. b)** persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii din copilărie; **lit. c)** copiii cu dizabilități severe, accentuate și medii în vârstă de până la 18 ani; **lit. d)** copiii care au pierdut întreținătorul; **lit. e)** persoanele care au atins vârsta de pensionare; **lit. f)** persoanele care îngrijesc, însoțesc și supraveghează un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani; **lit. g)** persoanele cu dizabilități severe din copilărie – pentru îngrijire, însoțire și supraveghere; **lit. h)** persoanele cu dizabilități severe nevăzătoare – pentru îngrijire, însoțire și supraveghere; **art. 6 alin. (1)** Cererea pentru acordarea alocației se depune, personal sau prin intermediul reprezentantului desemnat prin procură sau împuternicire de reprezentare în baza semnăturii electronice, consemnată în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, la casa teritorială de asigurări sociale de la locul de trai; **art. 7 alin. (1)** Alocația pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități din copilărie, precum și pentru copiii cu dizabilități severe, accentuate și medii, se stabilește în cazurile când persoanele indicate nu beneficiază de dreptul la pensie de asigurări sociale de stat și nu se află la întreținerea deplină a statului;

alin. (2) Gradul de dizabilitate și de capacitate de muncă și momentul survenirii dizabilității la persoanele adulte și la copiii în vârstă de până la 18 ani se constată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau de către structurile acestuia.

4.10 Legea nr. 60/2012 cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, art. 2

În sensul prezentei legi, noțiunile principale se definesc după cum urmează: *persoană cu dizabilități* – persoană cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere/obstacole, pot îngreuna participarea ei deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane; *dizabilitate* – termen generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, care denotă aspectele negative ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextualii în care se regăsește (factorii de mediu și cei personali); **art. 5** Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități au la bază următoarele principii: **lit. e)** nediscriminarea; **art. 8 alin. (6)** Discriminarea persoanelor cu dizabilități constând în orice deosebire, excludere, marginalizare, limitare sau preferință, precum și în refuzul de creare a condițiilor favorabile și de adaptare rezonabilă, care conduc la imposibilitatea sau complicarea recunoașterii, îndeplinirii sau folosirii drepturilor civile, politice, economice, sociale sau culturale, este interzisă și se pedepsește conform legislației în vigoare; **alin. (13)** Statul garantează excluderea oricărei forme de discriminare pe criteriu de dizabilitate; **art. 16 alin. (1)** Dizabilitatea la persoanele adulte se determină pornind de la gravitatea deficiențelor funcționale individuale provocate de afecțiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate și restricții de participare exprimate în raport cu solicitarea socioprofesională (păstrarea capacității de muncă) și este de trei grade: severă, accentuată și medie. Păstrarea capacității de muncă se evaluează în procente, cu un interval procentual de 5%: **lit. a)** dizabilitatea severă se caracterizează prin deficiențe funcționale severe provocate de afecțiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate și restricții de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată într-un interval procentual de 0–20%; **art. 46 alin. (1)** Persoanele cu dizabilități au dreptul la prestații de asigurări sociale în conformitate cu prevederile legislației în vigoare; **alin. (2)** Dacă nu întrunesc condițiile pentru acordarea prestațiilor de asigurări sociale, persoanele cu dizabilități beneficiază de prestații de asistență socială în conformitate cu prevederile legislației în vigoare; **art. 48 alin. (1)** Persoanele cu dizabilități au dreptul la indemnizații, alocații, compensații, ajutoare sociale și la alte tipuri de prestații de asistență socială, în scopul minimalizării efectelor sau înlăturării consecințelor riscurilor sociale.

4.11 Legea nr. 173/2005 cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stînga Nistrului (Transnistria), Art.3. (1)

În componența Republicii Moldova se va constitui unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special Transnistria; **alin. (2)** Transnistria este parte componentă inalienabilă a Republicii Moldova și, în limita împuternicirilor stabilite de Constituția și alte legi ale Republicii Moldova, soluționează problemele date în competența ei; **art. 7** Transnistria, în persoana puterilor ei legislativă și executivă și a organelor administrației locale, respectă pe teritoriul său Constituția, alte legi și acte normative ale Republicii Moldova, îndeplinește programele naționale de dezvoltare social-economică și culturală; **art. 8** Transnistria soluționează de sine stătător, în interesul întregii populații, problemele ce țin de dezvoltarea juridică, economică și socială date în competența ei de Constituția și de alte legi ale Republicii Moldova și de legislația Transnistriei.

4.12 Hotărârea Guvernului nr. 357/2018 cu privire la determinarea dizabilității, Anexa nr. 3, pct. 18.

Determinarea gradului de dizabilitate al persoanelor, cetățeni ai Republicii Moldova din localitățile din stînga Nistrului și municipiul Bender, se efectuează în baza documentelor specificate la pct. 12, completate de prestatorul de servicii medicale unde este supravegheată persoana, la locul de muncă/structurile teritoriale de asistență socială/ocupare a forței de muncă/instituțiile educaționale, la a căror evidență este persoana, precum și a certificatului eliberat de autoritățile publice locale, care confirmă locul de trai al acestora. În vederea depunerii cererii și setului de documente pentru determinarea gradului de dizabilitate, persoanele se adresează la structurile teritoriale, conform ordinii stabilite: la structura teritorială Anenii Noi – persoanele din mun. Bender, Tiraspol; la structura teritorială Dubăsari – persoanele din raioanele Dubăsari, Grigoriopol; la structura teritorială Soroca – persoanele din raionul Camenca; la structura teritorială Rezina –

persoanele din raionul Rîbnița; la structura teritorială Ștefan Vodă – persoanele din raionul Slobozia.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra pretensei discriminări directe pe criteriul de loc de trai în acces la prestații de asistență socială.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții contra Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții contra Franței par. 91-92, cauza Timishev contra Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Pentru a institui prezumpția discriminării directe, faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
  - a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege
  - b) aplicat în comparație cu alte persoane (un grup de persoane)
  - c) cu care petiționarul se află în situație similară sau comparabilă
  - d) în baza unui criteriu protejat.
- 5.4 Analizând alegațiile și materialele prezentate de către petiționar, Consiliul reține drept tratament mai puțin favorabil refuzul CTAS Anenii Noi de a stabili alocație de dizabilitate și alocație pentru îngrijirea, însoțirea și supravegherea a unei persoane cu dizabilități severe din copilărie, petiționarului, originar din localitățile cu statut juridic special din stânga Nistrului, cetățean al Republicii Moldova, căruia i-a fost determinat gradul de dizabilitate sever din copilărie de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă din Republica Moldova (structura teritorială Anenii Noi), în conformitate cu pct. 18 al Instrucțiunii privind determinarea gradului de dizabilitate din Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 357/2018 cu privire la determinarea dizabilității.
- 5.5 Cu referire la cele invocate, în poziția scrisă prezentată Consiliului, MMPS a indicat asupra faptului că sfera de acțiune a Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, se extinde asupra persoanelor cu dizabilități cetățeni ai Republicii Moldova sau cetățeni străini având domiciliul legal în Republica Moldova. În același context, CNAS a indicat că petiționarul urma să depună cererea și actele necesare la organul teritorial de asigurări sociale în raza căruia își are domiciliul. În același context, pentru persoanele domiciliate în localitățile din stânga Nistrului care nu intră în componența Transnistriei, stabilirea pensiilor și alocațiilor sociale se realizează prin intermediul Secției Dubăsari/CTAS Criuleni, or potrivit datelor prezentate de CNAS, pe parcursul anului 2023, în cadrul Secției Dubăsari/CTAS Criuleni, a fost stabilită alocația de dizabilitate pentru un număr de 299 persoane, iar în anul 2024 numărul beneficiarilor de alocația respectivă constituie 167 persoane. Totodată, pe parcursul anului 2023 alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere a fost stabilită pentru 3 persoane, iar în anul 2024 – nu au fost stabilite.
- 5.6 Astfel, Consiliul constată existența unui tratament diferențiat mai puțin favorabil aplicat în privința persoanelor cu dizabilități, cetățeni ai Republicii Moldova, din localitățile cu statut juridic special din stânga Nistrului și urmează să aprecieze dacă acestea sunt într-o situație analogică cu ceilalți cetățeni ai Republicii Moldova. În această privință, Consiliul reține că, potrivit art. 3 al Legii nr. 173/2005 cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stânga Nistrului, Transnistria este o unitate teritorială autonomă cu statut juridic special constituită în componența Republicii Moldova, care, potrivit alin. (2) este parte componentă inalienabilă a Republicii Moldova și, în limita împuternicirilor stabilite de Constituția și alte legi ale Republicii Moldova, soluționează problemele date în competența ei. În această privință, art. 8 al aceleiași legi precizează că Transnistria soluționează de sine stătător, în interesul întregii populații, problemele ce țin de dezvoltarea juridică, economică și socială date în competența ei de Constituția și de alte legi ale Republicii Moldova și de legislația Transnistriei. În continuare, art. 3 alin. (3) stabilește că localitățile din stânga Nistrului pot intra în componența Transnistriei sau ieși din componența ei în baza referendumurilor locale organizate în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Respectiv, în privința localităților din stânga Nistrului care actualmente intră în componența Transnistriei și persoanelor originare din acestea, sunt incidente actele normative adoptate de structurile nistrene. Or, potrivit prevederilor citate *supra*, protecția socială este un domeniu pe care unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special Transnistria are competența de a-l reglementa de sine stătător.

- 5.7 Reieșind din cele expuse, Consiliul ajunge la concluzia că persoanele originare din localitățile din stânga Nistrului care intră în componența Transnistriei, nu sunt în situație comparabilă cu ceilalți cetățeni ai Republicii Moldova și din acest motiv, nu pot revendica acordarea acelorași drepturi și beneficii în domeniul protecției sociale. Deși majoritatea persoanelor originare din Transnistria dețin cetățenia Republicii Moldova, această situație este determinată de faptul că Transnistria este parte componentă inalienabilă a Republicii Moldova. Totuși, având în vedere statutul juridic special de unitate teritorială autonomă recunoscut Transnistriei prin lege, dar și competențele proprii recunoscute acesteia în domeniile prevăzute de Legea nr. 173/2005, persoanele originare din Transnistria urmează să beneficieze de acele drepturi și beneficii care le sunt acordate prin actele normative adoptate de structurile acesteia.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 8 alin. (1) lit. c) și art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61, 65 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu reprezintă discriminare directă pe criteriul de loc de trai în acces la prestații de asistență socială.
2. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membră

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU – membru